

hvad saa vel det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Marott) som ogsaa den højtærede Minister sagde vedrørende de Boliger, der i sin Tid blev opført for Gasværksarbejderne — et Forhold, jeg i øvrigt ikke er nærmere bekendt med —, skal jeg bemærke, at hvad der kan være paakrævet eller nødvendigt paa et Tidspunkt, maaske er unødvendigt og upaa-krævet paa et andet Tidspunkt. Hvis det er billigere at lade Boligerne opføre af private, vilde der være meget lidt Anledning til, at enten Staten eller Kommunen opførte Boliger, som de enten selv tabte Penge paa, eller hvoraf de Funktionærer, der skulde bo i dem, maatte betale en for høj Husleje. Man skal selvfølgelig altid se Sagen under Hensyn til, hvad der i Øjeblikket baade er mest økonomisk og mest formaalstjenligt for dem, som Sagen drejer sig om; saa man kan ikke uden videre sige, at det, der passer paa et Tidspunkt, ogsaa vil passe paa et andet Tidspunkt.

Den højtærede Minister var betænkelig ved at lade Kommissionen medtage under sine Overvejelser Boligforholdene i Landkommunerne, for, som den højtærede Minister sagde, det vilde da blive ret uensartede Forhold, det kom til at dreje sig om. Her er jeg ikke enig med den højtærede Minister. De Foranstaltninger, der kan være Tale om at iværksætte til Afhjælpning af Boligmangelen, vil ogsaa efter min Mening blive uensartede eller af forskellig Karakter, men det vil de saa sandt ogsaa blive indenfor det Omraade, der er Tale om her, eftersom det sikkert vil vise sig, at Foranstaltningerne maa være af forskellig Art i København, Købstæderne, Handelspladserne og Stationsbyerne. Jeg tror ikke, jeg nævnde noget om en forandret S sammensætning af Kommissionen, jeg kunde godt akkviescere ved den S sammensætning, der er foreslaaet. Det, jeg har talt om, er, at der ikke i Loven skal være nogen Hindring for, at Kommissionen ogsaa overvejer, hvad der maatte gøres for at skaffe Boliger til Folk, specielt Arbejdere, paa Landet. Jeg lægger ikke Skjul paa, at jeg finder, at naar § 1 udvides saaledes, at ogsaa de Spørgsmaal, jeg her har fremdraget, tages under Overvejelse, var det naturligt, at ogsaa de

samvirkende Sogneraadforeninger fik en Repræsentant i Kommissionen ligesom de andre kommunale Foreninger, og det vilde vel heller ikke volde større Vanskelighed, maaske ikke en Gang paakræve en Forøgelse af Antallet af Kommissionens Medlemmer. Men det er mindre vigtigt. Jeg vil hævde — og jeg skulde mene, at den højtærede Minister, naar det kommer til Stykket, ikke er uenig med mig —, at der er en meget nøje Sammenhæng mellem Boligmangelen i Byerne og Mangelen paa Arbejdskraft paa Landet, og det synes ret naturligt, at denne Kommission under sine Overvejelser, ikke af de øjeblikkelige Foranstaltninger, men af dem, der skal træffes senere, fik ikke blot Lov, men ogsaa Pligt til at se paa Forholdene i Samfundet som Helhed. Jeg maa maaske lige minde om, at Folketællingerne i 1901 og 1911 viser, at den samlede Befolkningsmængde i de 10 mellem-liggende Aar er steget med 12½ pCt., men for deres Vedkommende, der ernærer sig ved Landbrug — ikke blot dem, der selv arbejder i Landbruget som Husmænd, Gaardmænd og Landarbejdere, men ogsaa dem, der som Hustru og Børn forsørges af disse —, er Stigningen kun 6½ pCt. Eller for at tage det paa en anden Maade: Procenttallet for den Del af Befolkningen, der er beskæftiget ved Landbruget, udgjorde i 1901 39, men i 1911 37. Dette viser, at der er Nedgang i Tallet paa dem, der lever af Landbrug. Men hvis det ærede Medlem fra Nakskov (Bresemann), hvad jeg tror, havde Ret i, hvad han sagde i Fjor, at en Del af Grunden til, at der flytter for mange til Byerne, hvad der faktisk gør, er den, at der ikke kan skaffes gode og sunde Boliger til rimelige Vilkaar paa Landet, synes jeg, at Kommissionen ogsaa skulde have Lov til at beskæftige sig med den Side af Sagen for at give Anvisning paa, paa hvilken Maade man kan afhjælpe den Boligmangel, der er paa Landet. Det er blot dette, jeg har peget paa, og jeg vil fremdeles haabe, at den højtærede Minister vil billige det; jeg tror, som sagt, ikke, der derfor behøves nogen større Udvidelse af Kommissionens Medlemsantal eller nogen nævneværdig Forandring i dens S sammensætning, om jeg end vilde finde det rigtigt, at ogsaa de samvir-